

Poročilo o izpolnjevanju standarda oskrbe z zemeljskim plinom za obdobje oktober 2021 – september 2022

Maribor, september 2021

Vsebina

1	Uvod.....	2
2	Standard oskrbe z zemeljskim plinom	2
3	Dobavitelji zaščitenim odjemalcem zemeljskega plina v Republiki Sloveniji ...	3
4	Zaščiteni odjemalci	4
5	Določanje povprečnih dnevni temperatur.....	5
6	Temperature, pomembne za standard oskrbe	6
7	Izpolnjevanje standarda oskrbe v obdobju oktober 2021–september 2022 ...	7
7.1	Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami	7
7.2	Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu	9
7.3	Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom.....	10
8	Prispevki dobaviteljev k zagotavljanju standarda oskrbe.....	12
9	Izpolnjevanje zahtev glede načinov zagotavljanja zanesljive oskrbe	13
10	Sodelovanje s pristojnimi organi sosednjih držav	13
11	Sklepne ugotovitve	14

1 UVOD

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) letno objavlja poročilo o izpolnjevanju standarda oskrbe z zemeljskim plinom (v nadaljevanju plin), ki vsebuje podatke o potrebnih količinah plina za izpolnjevanje standarda oskrbe.

Podlaga za določitev standarda oskrbe je Uredba (EU) št. 2017/1938 (v nadaljevanju uredba), ki določa, da pristojni organi pripravljajo preventivne ukrepe, med njimi standard oskrbe. Agencija, ki je pristojni organ, je podrobno določila standard oskrbe v Aktu o načrtu preventivnih ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 97/20; v nadaljevanju akt). Dobavitelji zaščitenim odjemalcem so dolžni izpolnjevati standard oskrbe in z ukrepi zagotoviti ustrezno diverzifikacijo virov plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev. Akt tudi določa, da dobavitelji zaščitenim odjemalcem redno letno poročajo pristojnemu organu o izpolnjevanju standarda oskrbe. Agencija na podlagi podatkov in navedb v njihovih poročilih objavi skupno poročilo.

2 STANDARD OSKRBE Z ZEMELJSKIM PLINOM

Standard oskrbe določa minimalne količine plina, ki jih mora dobavitelj zaščitenim odjemalcem zagotoviti v treh primerih. Izbrani so tako, da v njih nastopajo razmere, ko morajo dobavitelji plina zagotoviti največ plina za dobavo zaščitenim odjemalcem. To velja za veliko večino časa med običajnimi obratovalnimi razmerami ali v primeru določenih motenj. Te tri primere določa uredba v 6. členu:

- (a) ekstremne temperature v sedemdnevnem koničnem obdobju, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (b) vsako 30-dnevno obdobje izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (c) 30-dnevno obdobje v primeru motenj v posamezni največji plinski infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah.

Izračun potrebnih minimalnih količin plina za dobavo zaščitenim odjemalcem v vsakem od navedenih treh primerov določa vsaka država članica EU. Za Slovenijo so določene v (2)., (3). in (4). odstavku 4. člena akta.

Izpolnjevanje standarda oskrbe v teh primerih je opisano v podpoglavjih 7.1, 7.2 in 7.3.

3 DOBAVITELJI ZAŠČITENIM ODJEMALCEM ZEMELJSKEGA PLINA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Izpolnjevanje standarda oskrbe je obveznost dobaviteljev zaščitenim odjemalcem. V letu 2021 na slovenskem trgu deluje 18 dobaviteljev zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem.

Ti dobavitelji v skladu z aktom tudi poročajo pristojnemu organu potrebne količine plina za doseganje standarda oskrbe, pa tudi o načinu, kako bodo v primeru potrebe zagotovili potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev.

Akt omogoča, da dobavitelj zaščitenim odjemalcem ne poroča sam, temveč v njegovem imenu drug dobavitelj. V tabeli so navedeni dobavitelji zaščitenim odjemalcem in kateri dobavitelji poročajo.

	Dobavitelj, ki poroča	Dobavitelj, za katerega poroča drug dobavitelj ali nosilec bilančne skupine
1.	Adriaplin, d.o.o.	
2.	ECE, d.o.o.	
3.	Energetika Ljubljana, d.o.o.	
3.1		Enos, d.d.
4.	Energija plus, d.o.o.	
5.	E.ON	
6.	Gen-I, d.o.o.	
6.1		Elektro energija, d.o.o.
7.	Geoplin, d.o.o.	
7.1.		Domplan, d.d.
7.2.		Energetika Celje, d.o.o.
7.3.		Jeko, d.o.o.
7.4.		JP Komunalno podjetje Vrhnika
7.5.		JP Plinovod Sevnica
7.6.		Komunala Slovenj Gradec, d.o.o.
7.7.		Petrol, d.d.
8.	Plinarna Maribor, d.o.o.	
8.1		Istrabenz plini, d.o.o.
8.2		Komunalno podjetje Velenje, d.o.o.

Tabela 1: Dobavitelji zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem v letu 2021

4 ZAŠČITENI ODJEMALCI

Standard oskrbe se nanaša na oskrbo zaščitenih odjemalcev, ki so definirani v 168. členu Energetskega zakona. V skladu z navedenim členom zakona so zaščiteni odjemalci poleg gospodinjskih odjemalcev tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo oziroma vir toplote kot zemeljski plin, če dobavljajo toploto gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupornih služb;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem zemeljskega plina in niso izobraževalne ali javnoupornih službe.

Isti člen v nadaljevanju določa, da so osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

Akt podrobneje določa zaščiteni odjemalce v delu, ki se nanaša na distributerje toplote, in jih omejuje na obseg, potreben za dobavo toplote gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupornih služb.

Kot kaže Tabela 2, se je skupna poraba vseh odjemalcev plina leta 2020 v primerjavi z letom 2019 znižala za 0,3 %, skupna poraba vseh zaščitenih odjemalcev pa zvišala za malo manj kot 5 %. Zaščiteni odjemalci so v letu 2020 dosegli tudi za 0,81 odstotne točke večji delež v skupni porabi plina v primerjavi z letom prej. Delež porabe zaščitenih odjemalcev se je povečal na 17,4 % vse porabe plina, kar je za 0,8 odstotne točke več v primerjavi z letom prej.

Agencija je leta 2021 ugotovila nekaj napak pri poročanju količin za leto 2019, Tabela 2 vsebuje popravljene vrednosti. Definicija zaščitenih odjemalcev je bila ista za obe leti, na kateri se nanaša tabela.

Odjemalci	Letna poraba plina [MWh]	Količinski delež [%]	Letna poraba plina [MWh]	Količinski delež [%]	Razlika v letni porabi plina [MWh]	Razlika [%]
	2020		2019			
Vsi odjemalci plina	9.621.000	100,0	9.652.000	100,0	-31.000	-0,3
Odjemalci plina brez zaščitene odjemalcev	7.942.652	82,6	8.046.949	83,4	-104.297	-1,3
Zaščiteni odjemalci	1.678.348	17,4	1.605.051	16,6	73.297	4,6
Gospodinjiski odjemalci plina ¹	1.271.158	13,2	1.210.570	12,5	60.587	5,0
Drugi zaščiteni odjemalci plina ²	103.724	1,1	87.243	0,9	16.481	18,9
Distributerji toplote ³	303.466	3,2	307.237	3,2	-3.771	-1,2
Gospodinjiski odjemalci toplote	257.614	2,7	259.899	2,7	-2.285	-0,9
Drugi odjemalci toplote	36.927	0,4	38.163	0,4	-1.236	-3,2

Tabela 2: Poraba plina in količinski deleži zaščitene odjemalcev glede na celotno porabo plina v letih 2019 in 2020

5 DOLOČANJE POVPREČNIH DNEVNIH TEMPERATUR

Za standard oskrbe potrebujemo povprečne dnevne temperature. Izbrane so temperature v treh največjih slovenskih mestih, s čimer je zajeto največ zaščitene odjemalcev. V izračunih uporabljamo povprečno vrednost temperatur v Ljubljani, Celju in Mariboru. V vsakem od mest je določena povprečna dnevna temperatura, ki je izračunana iz temperatur ob 7., 14. in 21. uri po formuli:

$$T_{\text{povp}} = (T_7 + T_{14} + 2 \cdot T_{21}) / 4$$

Za posamezna mesta so uporabljene temperature, ki so objavljene na spletni strani ARSO za glavne meteorološke postaje Ljubljana Bežigrad, Celje Medlog in Maribor

¹ V tej tabeli se ocene števila in količine plina za gospodinjiske odjemalce nekoliko razlikujejo od uradnih podatkov, objavljenih v poročilih agencije o stanju na področju energetike v Sloveniji v letih 2019 in 2020. Razlika pri skupni porabi za leto 2020 znaša okoli 8 %. Za potrebe tega poročila, pri katerem ocenjujemo porabo zaščitene odjemalcev, strukturo te porabe in deleže posameznih vrst zaščitene odjemalcev, je zaradi konsistentnosti z vsemi drugimi ocenami dobaviteljev zaščitenim odjemalcem uporabljena vrednost iz te tabele.

² Tu so zajeti drugi zaščiteni odjemalci razen distributerjev toplote.

³ To je ocena dobaviteljev plina, koliko plina so oddali za proizvodnjo toplote v obsegu, za katerega je distributer toplote zaščiteni odjemalec. Vsoto porabe gospodinjiskih odjemalcev in drugih odjemalcev toplote ocenjujejo distributerji toplote in je nekoliko manjša, razlika je okoli 3 %.

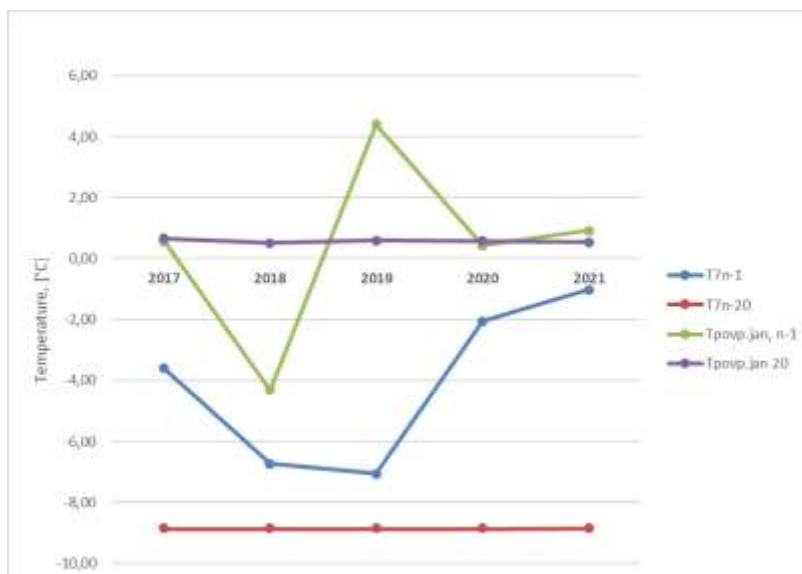
Letališče Edvarda Rusjana. V preteklosti so bile za Maribor za nekaj let uporabljene temperature iz klimatološke postaje Maribor Tabor, ki pa je januarja 2020 prenehala delovati. Razlike v povprečni temperaturi, ki se uporablja v izračunih količin za standard oskrbe, so zelo majhne in njihov vpliv na rezultate nebitven.

S spremembo referenčne temperature za Maribor se je spremenilo referenčno sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami v zadnjih dvajsetih letih. Premaknilo se je za en dan, začne se 4. 2. 2012 namesto 5. 2. 2012. Spremenilo se je tudi referenčno tridesetdnevno obdobje z najnižjo temperaturo v zadnjih dvajsetih letih in je po novem izračunu od 1. 1. 2017 do 30. 1. 2017 in ne več od 9. 1. 2006 do 7. 2. 2006. Povprečne temperature v teh obdobjih, ki se uporabljajo v izračunih potrebnih količin plina, so zelo malo spremenjene in tudi sprememba potrebnih količin plina zaradi tega je zelo majhna.

6 TEMPERATURE, POMEMBNE ZA STANDARD OSKRBE

Za izračun količin plina za tri primere iz poglavja 2 so potrebne različne temperature. Vse so izračunane iz povprečnih dnevni temperatur, opisanih v poglavju 5, računajo se za različna obdobja. Za vsako obdobje povprečno temperaturo računamo kot aritmetično povprečje povprečnih dnevni temperatur v tem obdobju. V formulah in tabelah nastopa leto poročanja (n) in označena obdobja v razmerju do leta poročanja n . Uporabljamo temperature:

- T_{7n-1} je povprečna temperatura najhladnejšega sedemdnevnega obdobja v preteklem koledarskem letu ($n-1$);
- T_{7n-20} je povprečna temperatura najhladnejšega sedemdnevnega obdobja v zadnjih 20 letih ($n-20$);
- $T_{\text{povp.jan}, n-1}$ je povprečna temperatura za januar preteklega koledarskega leta ($n-1$);
- $T_{\text{povp.jan } 20}$ je povprečna temperatura za januar v zadnjih dvajsetih letih ($n-20$).

Slika 1: Potek relevantnih temperatur po letih poročanja (n)

Pri izračunih je pomembna še ena temperatura, to je povprečna temperatura tridesetdnevnega obdobja v zadnjih 20 letih, ki določa obdobje z največjim povpraševanjem po plinu. To obdobje je od 1. januarja do 30. januarja 2017, ta povprečna temperatura pa znaša $-4,5$ °C.

Slika 1 kaže potek temperatur, ki so uporabljene v izračunih temperaturnih primanjkljajev. Vse temperature na tej sliki v letu poročanja (n) se nanašajo na leto prej ($n-1$) ali na zadnjih 20 let ($n-20$).

7 IZPOLNJEVANJE STANDARDA OSKRBE V OBDOBJU OKTOBER 2021–SEPTEMBER 2022

7.1 Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami

To je prvi od treh primerov, navedenih v poglavju 2, točka (a). Agencija ocenjuje ekstremno temperaturo v sedemdnevnom koničnem obdobju, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih, na podlagi povprečne dnevne temperature za tri slovenska mesta, Ljubljano, Celje in Maribor. Med zaščiteni odjemalci je največji delež gospodinjstev, od katerih zelo velik del prebiva v navedenih treh mestih z okolici. Na podlagi povprečja temperatur v navedenih treh mestih se določa tudi najhladnejše sedemdnevno obdobje v predhodnem letu. Najhladnejše sedemdnevno obdobje v zadnjih 20 letih je bilo od 4. do 10. 2. 2012, povprečna dnevna temperatura v tem obdobju T_{7n-20} pa je bila $-8,84$ °C.

Najhladnejše sedemdnevno obdobje v preteklem letu je bilo od 2. do 8. 1. 2020, povprečna dnevna temperatura T_{7n-1} v tem obdobju pa je bila $-1,02$ °C.

Količine plina, ki so jih porabili zaščiteni odjemalci v obdobjih sedmih najhladnejših dni po letih ($n-1$), kaže naslednja tabela.

Najhladnejše sedemdnevno obdobje in dnevna poraba zaščitenih odjemalcev								Povprečna dnevna poraba v tem obdobju
Obdobje 2016	17. 1.	18. 1.	19. 1.	20. 1.	21. 1.	22. 1.	23. 1.	
Količina [MWh]	9.624	10.761	11.169	10.893	10.574	10.803	10.969	10.685
Obdobje 2017	5. 1.	6. 1.	7. 1.	8. 1.	9. 1.	10. 1.	11. 1.	
Količina [MWh]	10.503	11.489	11.253	11.717	12.375	13.022	12.940	11.900
Obdobje 2018	25. 2.	26. 2.	27. 2.	28. 2.	1. 3.	2. 3.	3. 3.	
Količina [MWh]	9.489	11.193	11.047	11.247	10.816	9.952,86	8.764	10.359
Obdobje 2019	20. 1.	21. 1.	22. 1.	23. 1.	24. 1.	25. 1.	26. 1.	
Količina [MWh]	9.688	10.977	11.065	12.081	11.357	12.202	12.123	11.356
Obdobje 2020	2. 1.	3. 1.	4. 1.	5. 1.	6. 1.	7. 1.	8. 1.	
Količina [MWh]	10.116	10.517	9.676	9.805	11.422	11.923	11.596	10.722

Tabela 3: Porabljene dnevne količine zemeljskega plina zaščitenih odjemalcev v obdobjih sedemdnevnih najnižjih temperatur v letih 2016 do 2020

V izračunu potrebnih količin plina, ki ga morajo zagotoviti dobavitelji zaščitenim odjemalcem, se upošteva temperaturni primanjkljaj, izračunan na podlagi povprečne dnevne temperature v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju v predhodnem letu T_{7n-1} in povprečne dnevne temperature v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju zadnjih dvajset let T_{7n-20} . Korekcijski faktor, ki je enak temperaturnemu primanjkljaju, za leto 2021 znaša 1,37. Povprečna dnevna poraba zaščitenih odjemalcev v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju v letu 2020 je znašala 10.722 MWh. Ta poraba, pomnožena s korekcijskim faktorjem, določa **potrebne povprečne dnevne količine** plina v primeru (a) za vse dobavitelje skupaj. Skupne potrebne povprečne dnevne količine so **14.711 MWh**. Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo v obdobju od oktobra 2021 do konca septembra 2022 biti sposobni zagotoviti potrebne povprečne dnevne količine plina sedem zaporednih dni.

Medletna primerjava, primer (a)	Leto poročanja (n)		
	2019	2020	2021
Povprečna dnevna poraba ZO v 7-dnevnem obdobju v letu $n-1$, [MWh]	10.359	11.356	10.722
Korekcijski faktor	1,07	1,31	1,37
Potrebne povprečne dnevne količine plina, primer (a), [MWh]	11.045	14.851	14.711

Tabela 4: Medletna primerjava potrebnih povprečnih dnevni količin plina za primer (a) po letih poročanja⁴

Medletna primerjava korekcijskih faktorjev za primer (a) (Tabela 4) kaže povečanje za kar 22,7 % v letu 2020 glede na leto prej, v letu 2021 pa za 4,5 % glede na leto prej. Ta faktor je posledica temperatur, ki so bile v najhladnejšem sedemdnevem obdobju preteklega leta nižje. Potrebne povprečne dnevne količine plina, potrebnega za oskrbo zaščitene odjemalcev v primeru (a), so se v letu poročanja 2020 povečale predvsem zaradi spremembe definicije zaščitene odjemalcev. V letu poročanja 2021 pa so te količine zelo malo, le 1 % manjše v primerjavi z letom prej. To zmanjšanje kljub večjemu korekcijskemu faktorju je posledica manjše porabe zaščitene odjemalcev v najhladnejšem sedemdnevem obdobju v letu prej.

7.2 Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu

Pri izračunu potrebne količine plina upoštevamo najhladnejše tridesetdnevno obdobje v zadnjih dvajsetih letih. Do konca leta 2020 je to obdobje od 1. do 30. januarja 2017. Celoten odjem plina je v navedenem tridesetdnevem obdobju znašal 1.412.043 MWh.

V izračunu potrebnih količin zemeljskega plina upoštevamo tudi skupni letni odjem uporabnikov prenosnega sistema v preteklem letu in predvideno porabo zaščitene odjemalcev v letu poročanja. Odjem uporabnikov prenosnega sistema je v letu 2019 znašal 9.596.000 MWh, predvidena letna poraba zaščitene odjemalcev za leto 2020 je znašala 1.873.139 MWh. **Potrebne skupne 30-dnevne količine** za oskrbo zaščitene odjemalcev v primeru (b) v obdobju od oktobra 2021 do septembra 2022 znašajo **275.631 MWh** ali povprečno dnevno 9188 MWh, kar morajo dobavitelji biti sposobni zagotavljati 30 zaporednih dni.

⁴ Leto poročanja je leto, v katerem se 1. oktobra začne enoletno obdobje, na katero se nanašajo potrebne količine plina v primerih (a), (b) in (c), ki jih dobavitelji zaščitene odjemalcem morajo biti sposobni zagotavljati sedem oziroma 30 zaporednih dni.

Medletna primerjava, primer (b)	Leto poročanja (n)		
	2019	2020	2021
Skupni letni odjem uporabnikov prenosnega sistema v l. <i>n-1</i> , [MWh]	9.448.000	9.627.000	9.596.000
Predvidena letna poraba zaščitenih odjemalcev v l. <i>n</i> , [MWh]	1.492.507	2.129.694	1.873.139
Korekcijski faktor – delež porabe Q/Q_T , [-]	0,1321	0,1297	0,1471
Potrebne skupne 30-dnevne količine plina, primer (b), [MWh]	197.176	276.123	275.631
Potrebne povprečne dnevne količine plina, primer (b), [MWh]	6.573	9.204	9.188

Tabela 5: Medletna primerjava potrebnih skupnih 30-dnevnih in povprečnih dnevni količin plina za primer (b) po letih poročanja

Medletna primerjava (Tabela 5) za primer (b) kaže, da so v tem primeru potrebne skupne 30-dnevne količine plina v letu poročanja 2020 več kot 40 % večje v primerjavi z letom prej, kar je bila posledica zakonsko spremenjene definicije zaščitenih odjemalcev iz sredine leta 2019. V letu poročanja 2021 je v primerjavi z letom prej razlika minimalna, potrebne 30-dnevne količine so manjše za samo 0,2 %. Isto velja tudi za potrebne povprečne dnevne količine plina.

7.3 Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom

Primer (c) iz drugega poglavja zahteva, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem sposobni oskrbovati zaščiteni odjemalce tudi, če se prekine dobava plina po največji infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah. V Sloveniji je največja infrastruktura čezmejni povezovalni vod Ceršak/Murfeld, ki jo v izračunih upoštevamo kot popolno prekinitve dobav čez mejno povezovalno točko Ceršak.

V izračunu potrebnih količin plina upoštevamo količine, ki so jih zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, in korekcijski faktor, ki upošteva notranjo temperaturo, povprečne januarske temperature v preteklem letu in v zadnjih 20 letih.

Povprečna januarska temperatura preteklega leta (2019) je bila 0,4 °C, povprečna januarska temperatura v zadnjih dvajsetih letih je bila 0,58 °C. Skupna količina plina, ki so jo zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, je znašala 328.571 MWh. **Potrebne povprečne dnevne količine plina**, ki jih morajo dobavitelji zaščitenim odjemalcem biti sposobni zagotavljati 30 zaporednih dni, za primer (c) znašajo **10.515 MWh**.

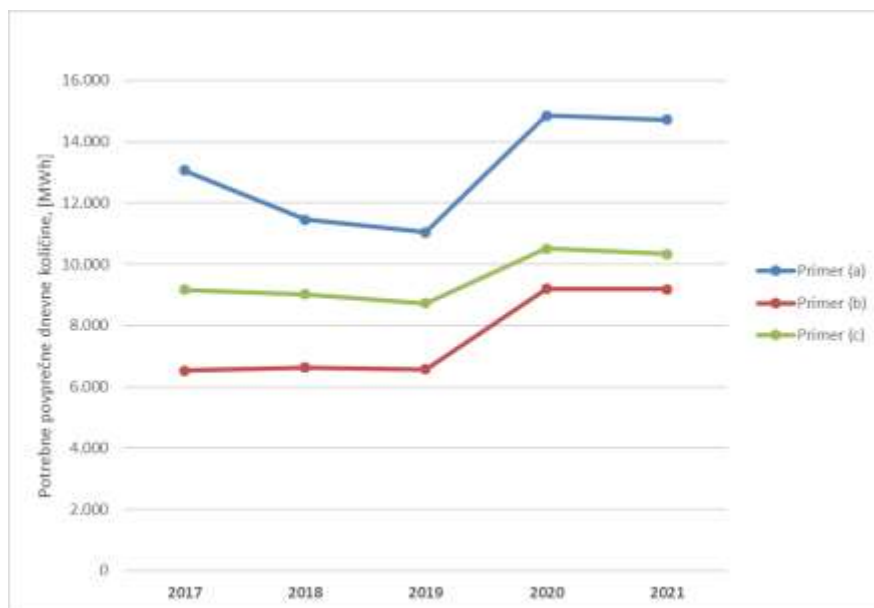
Medletna primerjava, primer (c)	Leto poročanja (<i>n</i>)		
	2019	2020	2021
Povprečna temperatura v januarju preteklega leta $T_{povp.}$ [°C], leto <i>n-1</i>	4,4	0,4	0,93
Povprečna januarska temperatura v zadnjih 20 letih $T_{povp.20}$ [°C]	0,59	0,58	0,54
Skupna poraba ZO v januarju preteklega leta Q_{n-1} [MWh]	217.532	328.571	314.120
Povprečna dnevna poraba ZO v januarju preteklega leta [MWh]	7.017	10.599	10.133
Korekcijski faktor	1,24	0,99	1,02
Potrebne povprečne dnevne količine ZP, Q_n [MWh], primer (c)	8.731	10.515	10.339

Tabela 6: Medletna primerjava potrebnih povprečnih dnevni količin plina za primer (c) po letih poročanja

Medletna primerjava (Tabela 6) za primer (c) kaže, da sta povprečna skupna poraba in povprečna dnevna poraba zaščitene odjemalcev v januarju preteklega leta v letu poročanja 2020 bistveno večji, v letu poročanja 2021 manjši za 4,4 % v primerjavi z letom prej. Povečanje v letu 2020 je posledica tedanje spremembe definicije zaščitene odjemalcev.

Korekcijski faktor, ki je odvisen od temperatur, je v letu poročanja 2021 večji za 2,9 % v primerjavi z letom prej, potrebne povprečne dnevne količine plina pa so 1,7 % manjše kot leto prej. To je posledica podobnih porabljenih količin v januarju preteklega leta in razmeroma majhne razlike v povprečnih januarskih temperaturah v letu *n-1*.

Slika 3 kaže potrebne povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščitene odjemalcev v letih poročanja. V vseh treh primerih se vidi povečanje v letu poročanja 2020, ki je posledica spremembe definicije zaščitene odjemalcev v letu 2019. Po letu 2020 vidimo spet stabilnejše potrebne povprečne dnevne količine.

Slika 3: Potrebne povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v Republiki Sloveniji v vseh treh obravnavanih primerih po letih poročanja (n)

8 PRISPEVKI DOBAVITELJEV K ZAGOTAVLJANJU STANDARDA OSKRBE

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem se razlikujejo po velikosti in količinah plina, ki ga dobavljajo zaščitenim odjemalcem. Primerjamo deleže, ki jih imajo posamezni dobavitelji ali skupine dobaviteljev, za katere poroča dobavitelj, v skupni povprečni potrebni dnevni količini plina v primeru (a), ki znaša 14.711 MWh. Izračunani deleži niso tržni deleži.

Največji trije dobavitelji, ki poročajo, navedeni v abecednem vrstnem redu, so Energetika Ljubljana, d.o.o., (skupaj z Enos, d.d.), GEN-I, d.o.o., (skupaj z Elektro energija d.o.o.) in Geoplin, d.o.o., (skupaj s skupino, za katero poroča). Ti dobavitelji ali skupine imajo v skupni povprečni dnevni količini deleže med okoli 19 % in 31 %, njihov skupni delež je malo več kot 71 %, kar je okoli pet odstotnih točk nižje kot leto prej.

Skupni delež največjih petih dobaviteljev ali skupin je več kot 90 % in je okoli osem odstotnih točk nižji kot leto prej.

Navedeni deleži dobaviteljev se iz leta v leto spreminjajo, kar je posledica delovanja trga in menjav dobaviteljev, poleg tega se je v letu poročanja 2021 pojavil dodaten dobavitelj.

9 IZPOLNJEVANJE ZAHTEV GLEDE NAČINOV ZAGOTAVLJANJA ZANESLJIVE OSKRBE

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem so v skladu z uredbo in aktom tudi letos pravočasno oddali poročila, v katerih so poročali o potrebnih podatkih za izračun potrebnih količin plina za izpolnjevanje standarda oskrbe in tudi o drugih preventivnih ukrepih. Akt določa, da mora dobavitelj zaščitenim odjemalcem zagotoviti ustrezno razpršitev portfelja svojih dobavnih virov plina.

K zanesljivi oskrbi prispevajo tudi dolgoročne dobavne pogodbe, ki jih imajo slovenski dobavitelji s svojimi dobavitelji. Delež dolgoročnih pogodb, ki trajajo več kot eno leto, je sicer vsako leto nižji, ker dobavitelji vse več količin zagotavljajo s kratkoročnimi pogodbami. Kljub temu je v letu 2020 znašal delež količin, dobavljenih po dolgoročnih pogodbah, še 16 % vse količine plina, dobavljene odjemalcem v Sloveniji. Ta delež je le malo manjši od deleža zaščitenih odjemalcev v celotni porabi, ki je leta 2020 znašal okoli 17,4 % vse porabljene količine plina v Sloveniji.

Dobavitelji so v poročilih navedli, da so z ustreznimi pogodbenimi razmerji zagotovili zadostno razpršitev dobavnih virov in prenosnih poti ali pa imajo možnost po potrebi pridobiti potrebne količine plina iz različnih virov in jih prenesti v Slovenijo po drugih prenosnih poteh. Nekateri dobavitelji poročajo tudi, da imajo na voljo plin v skladiščih, ki bi zadoščal za dobavo zaščitenim odjemalcem za krajši čas. Vse navedeno izkazujejo s pogodbami, članstvi na ustreznih trgovalnih platformah ali virtualnih točkah, kjer lahko pridobijo potrebne količine plina. Dobavitelji v svojih poročilih navajajo, da lahko potrebne količine prenesejo v Slovenijo poleg običajne poti čez mejno povezovalno točko Ceršak tudi po drugih prenosnih poteh, na katerih je tudi na voljo dovolj prenosnih zmogljivosti. Tudi sicer lahko dobavitelji kratkoročno pridobijo potrebne zmogljivosti na severni in zahodni vstopni točki v Slovenijo, ker so člani ustrezne platforme za zmogljivosti.

Netržni ukrepi niso uporabljeni. O morebitnih dobavah čez tretjo mejno vstopno točko (Rogatec) in o drugih mogočih ukrepih dobavitelji niso poročali.

10 SODELOVANJE S PRISTOJNIMI ORGANI SOSEDNIJH DRŽAV

Agencija je sodelovala s pristojnimi organi sosednjih držav, s katerimi ima povezane prenosne plinske sisteme, to so Avstrija, Italija in Hrvaška. Sodelovanje je potekalo v obliki rednih sestankov Skupine za koordinacijo plina, ki je svetovalna skupina Evropske komisije.

Razen navedenega je sodelovala s sosednimi pristojnimi organi tudi na področju odločanja o izvzetju od obveznosti zagotavljanja stalne dvosmerne prenosne zmogljivosti.

11 SKLEPNE UGOTOVITVE

Za izpolnjevanje standarda oskrbe morajo dobavitelji v obdobju od 1. oktobra 2021 do 30. septembra 2022 zagotavljati naslednje potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev za tri primere iz drugega poglavja:

- (a) v sedemdnevnem obdobju z najnižjimi temperaturami: **14.711 MWh/dan**;
- (b) v tridesetdnevnem obdobju s posebno velikim povpraševanjem: skupne 30-dnevne količine **275.631 MWh** ali povprečno 9188 MWh/dan;
- (c) v tridesetdnevnem obdobju ob prekinitvi na posamezni največji infrastrukturi: **10.339 MWh/dan**.

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti sposobni zagotoviti navedene količine plina za primer (a) sedem zaporednih dni, za primera (b) in (c) pa trideset zaporednih dni.

Navedene količine, potrebne za oskrbo zaščitenih odjemalcev, so v vseh primerih iz poglavja 2 manjše v primerjavi z letom prej, razlike so zelo majhne in za posamezen primer znašajo od 0,2 % do 1,7 %. To je zlasti posledica nekoliko zmanjšane porabe plina v upoštevanih obdobjih.

Agencija ocenjuje, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem v poročilih izkazali, da razpolagajo ali so sposobni po potrebi pridobiti navedene potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v vseh treh zahtevanih primerih, prav tako tudi in potrebne zmogljivosti za prenos plina v Slovenijo. Dobavitelji izkazujejo tudi razpršenost virov plina in dobavnih poti, ki omogočajo dobavo v dve vstopni točki, Ceršak in Šempeter. Dodatno imajo nekateri dobavitelji na voljo plin v skladiščih v tujini, dodatne količine pa lahko pridobijo tudi kratkoročno na trgovnih platformah ali na virtualni točki v Sloveniji.

Dobavitelji poročajo, da imajo zagotovljene ali lahko kratkoročno pridobijo tudi potrebne zmogljivosti na obeh navedenih vstopnih točkah, na katerih je za te količine stalno na voljo dovolj prostih zmogljivosti.